

**CONTROLEPROTOCOL VOOR DE
ACCOUNTANT VAN DE BEGUNSTIGDE
VOOR DE CONTROLE VAN HET FINANCIËLE VERSLAG VAN DE
EINDRAPPORTAGE VOOR DEFINITIEVE VASTSTELLING VAN SUBSIDIES UIT
HET EUROPEES FONDS VOOR REGIONALE ONTWIKKELING.
(Controleprotocol EFRO Oost Nederland)**

GO-Oost 2007 – 2013

VERSIE 4.0

**Vastgesteld: 17 februari 2015
(vervangt de versie van 21 augustus 2012)**

1. Inleiding

Dit controleprotocol bevat informatie voor de accountant die een opdracht heeft tot controle van het financiële verslag van een EFRO project. Alvorens in te gaan op de specifieke controlevereisten eerst wat algemene informatie over het EFRO.

De Europese Commissie heeft Nederland voor de periode 2007 tot en met 2013 ca. € 1,7 mld. ter beschikking gesteld uit het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO) voor versterking van de regionale concurrentiekracht en werkgelegenheid. Nederland heeft deze middelen verdeeld over de vier regio's noord, oost, zuid en west. Iedere regio heeft in een operationeel programma de strategie en prioriteiten beschreven.

Het operationeel programma (OP) Oost-Nederland (GO Gebundelde Innovatiekracht) is een gezamenlijk subsidieprogramma van de provincies Overijssel en Gelderland, de stedelijke netwerken Zwolle, Kampen Netwerkstad, Stedendriehoek, Netwerkstad Twente, Regio De Vallei en Stadsregio Arnhem Nijmegen. OP Oost-Nederland heeft een omvang van ca. € 363 miljoen. Hiervan wordt € 164 miljoen gefinancierd uit het EFRO. De overige middelen worden bijgedragen door het Rijk, regionale overheden en de projectindieners zelf (publiek en privaat).

De leden van Gedeputeerde Staten van Gelderland zijn aangewezen als managementautoriteit voor de uitvoering van het OP Oost-Nederland. Zij zijn verantwoordelijk voor de gehele uitvoering van het programma. In grote lijnen komt dit neer op het behandelen van aanvragen, toezicht houden op de uitvoering en rapporteren aan de minister van Economische Zaken en de Europese Commissie. In plaats van managementautoriteit wordt ook wel gesproken over beheersautoriteit.

Projecten worden uitgevoerd door maatschappelijke instellingen, overheden en samenwerkingsverbanden. Een samenwerkingsverband is een groep van bedrijven, in de meeste gevallen aangevuld met één of meerdere onderzoeksinstellingen, die gezamenlijk een project uitvoeren. Iedere deelnemer (begunstigde) neemt deel voor eigen rekening en risico. De afspraken liggen vast in een samenwerkingsovereenkomst. Eén van de deelnemers treedt op als penvoerder. De rol van de penvoerder ligt vast in de beschikking en in het toetsingskader Operationeel Programma EFRO 2007-2013 Oost-Nederland. Formeel hebben de penvoerders geen verantwoordelijkheid voor de rechtmatigheid van de door de andere samenwerkingspartners ingediende verantwoordingen. De penvoerder fungeert als postbus voor correspondentie en betaalt voorschotten door.

De managementautoriteit stelt bij het toekennen van een subsidie eisen aan de begunstigde. Die eisen liggen vast in het besluit tot subsidieverlening en in de ministeriële regeling EFRO doelstelling 2 programmaperiode 2007 – 2013 en verwijzen naar andere van toepassing zijnde regels. Na afronding van een project stelt de managementautoriteit de subsidie definitief vast. Hiervoor moet de begunstigde binnen drie maanden na afronding een aanvraag tot vaststelling indienen. De aanvraag tot vaststelling bestaat uit een inhoudelijk en een financieel verslag. Het inhoudelijk verslag gaat over de uitgevoerde activiteiten, de effectiviteit, het behalen van doelstellingen, een toelichting op de behaalde indicatoren en eventuele wijzigingen. Het financiële verslag bestaat uit een overzicht van de hoogte en de samenstelling van de gemaakte kosten en eventuele opbrengsten, de definitieve financiering van het project en informatie over de naleving van de subsidievoorwaarden zoals het tijdig uitvoeren van activiteiten, betalingen binnen de projectperiode en het zich houden aan de regels voor ondermeer aanbesteding, administratie en communicatie. Het financiële verslag moet zijn voorzien van een controleverklaring gebaseerd op dit controleprotocol.

Voor meer informatie over OP Oost-Nederland en de in dit protocol genoemde wet- en regelgeving verwijzen wij naar de website: www.go-oostnederland.eu. Op de website staat ook de meest recente versie van dit controleprotocol.

Eventuele vragen over (interpretaties van) wet- en regelgeving en over dit controleprotocol kunnen door de begunstigde of de controlerend accountant aan medewerkers van het GO programma worden voorgelegd. Telefonisch bereikbaar onder nummer 026 3599241.

2. Doelstelling van het controleprotocol

Dit controleprotocol behandelt de algemene uitgangspunten en specifieke vereisten van toepassing voor de accountantscontrole van het financiële verslag dat onderdeel is van de door de begunstigde in te dienen aanvraag tot vaststelling. Dit controleprotocol geeft ook aan hoe de accountant over de uitkomsten van de controle moet rapporteren. Het controleprotocol is geen werkprogramma. Het protocol geeft een minimum aantal verplicht uit te voeren controlepunten.

3. Object van accountantscontrole

Object van controle is het door de begunstigde opgestelde financieel verslag dat onderdeel is van de aanvraag tot vaststelling. Het inhoudelijk verslag is object van controle voor zover het gaat over het niet strijdig zijn met het financiële verslag.

De controle richt zich niet alleen op het deel dat met EFRO middelen is gefinancierd maar op de gehele activiteit. Dit controleprotocol is dan ook van toepassing op het gehele financiële verslag.

4. Doelstelling van de accountantscontrole

De accountant wordt gevraagd de volledigheid, juistheid en de rechtmatigheid van het financieel verslag te controleren.

Volledigheid en juistheid: de verantwoorde uitgaven zijn in de projectperiode gedaan en hebben betrekking op de gefinancierde activiteit. De ontvangsten die voortkomen uit de activiteit zijn volledig verantwoord. Uitgaven en ontvangsten zijn juist op de daarvoor in aanmerking komende begrotingsregels verantwoord.

Rechtmatigheid: de verantwoorde uitgaven zijn tot stand gekomen in overeenstemming met de vereisten volgens de beschikking tot subsidieverlening en de van toepassing zijnde wet en regelgeving zoals omschreven in paragraaf 5 en bijlage 1 van dit controleprotocol.

Tenslotte stelt de accountant vast dat in het inhoudelijke verslag geen mededelingen zijn opgenomen die strijdig zijn met het financieel verslag.

5. Wettelijk kader

Op het financieel verslag zijn een aantal wetten en regelingen van toepassing die de accountant in de controle moet betrekken. In bijlage 1 bij dit controleprotocol is een overzicht van relevante wet- en regelgeving gegeven. Met de tijd zullen wet- en regelgevers wijzigingen doorvoeren. Op de website www.go-oostnederland.eu is alle van toepassing zijnde regelgeving vermeld. Het is raadzaam om voorafgaand aan de controle kennis te nemen van de laatste stand van zaken.

6. Procedure

De controle dient plaats te vinden door een externe deskundige (accountant) zoals bedoeld in artikel 393, lid 1 BW 2 en mondt uit in een controleverklaring, conform bijlage 2 bij dit controleprotocol. De begunstigde geeft de accountant een schriftelijke opdracht. In deze opdracht dient expliciet te worden opgenomen dat de accountant de controle zal uitvoeren met inachtneming van dit controleprotocol. Verder dient de accountant voorafgaand aan de controle aan te geven welke informatie bij de start en tijdens de controle beschikbaar moet zijn teneinde de controle efficiënt uit te kunnen voeren.

Bij samenwerkingsverbanden is het toegestaan om zowel voor iedere partner in het samenwerkingsverband afzonderlijk een accountant te benoemen en een controle uit te laten voeren per afzonderlijke partner, als één accountant voor het gehele samenwerkingsverband te benoemen en deze accountant de controle bij alle partners uit te laten voeren. Het heeft uitdrukkelijk de voorkeur van de managementautoriteit om uiteindelijk één controleverklaring over het gehele financiële verslag te ontvangen.

Wij verzoeken de accountant om voorafgaand aan de controle kennis te nemen van brieven en verslagen over door de managementautoriteit uitgevoerde controles en zonodig nadere informatie bij de managementautoriteit op te vragen.

Ook verzoeken wij de accountant om zich voorafgaand aan de controle kenbaar te maken bij een financieel specialist van het GO programma (contactgegevens staan vermeld op de website van het GO programma: www.go-oostnederland.eu). Naar aanleiding van dat contact zal een van de financieel specialisten van het GO programma met de accountant eventuele aandachtspunten voor de controle doornemen.

De accountant dient zijn bevindingen af te stemmen met de begunstigde voordat rapportage plaatsvindt. De accountant richt zijn rapportage aan de begunstigde. Deze voegt de rapportage bij de aanvraag tot vaststelling.

De accountant dient medewerking te verlenen aan een mogelijke review uitgevoerd door of namens de managementautoriteit, de Auditautoriteit, de Algemene Rekenkamer, de Europese Commissie, de Europese Rekenkamer en/of andere aangewezen controleinstanties. De review vindt plaats bij de accountant die de controle heeft uitgevoerd aan de hand van het door de accountant opgebouwde controledossier. De managementautoriteit stelt de begunstigde en de accountant vooraf schriftelijk op de hoogte.

7. Controleaanpak

De controleaanpak is de primaire verantwoordelijkheid van de accountant. Het controleprotocol is hierin richtinggevend.

De accountant beoordeelt het financieel beheer van het project door een onderzoek naar de opzet en het bestaan van de interne procedures die:

- de juistheid en rechtmatigheid van de kosten en
- de volledigheid, juistheid en rechtmatigheid van de opbrengsten, waaronder bijdragen van derden, borgen.

Op grond van deze beoordeling en gegeven de vereiste betrouwbaarheid en nauwkeurigheid bepaalt de accountant de combinatie van systeem- en gegevensgerichte werkzaamheden.

8. Accountantsdossier

De accountant draagt zorg voor een controledossier in overeenstemming met Standaard 230 (Controledocumentatie). In het controledossier zijn tenminste aanwezig: controleplan, controleprogramma, controleverslagen, evaluatiememorandum. Verder moet het dossier in ieder geval kopieën van stukken bevatten die betrekking hebben op de bevindingen van de accountant.

9. Betrouwbaarheid en nauwkeurigheid

1. Goedkeuringstoleranties

- De accountant gebruikt ten behoeve van de oordeelsvorming over de verantwoording de volgende goedkeuringstoleranties:
 - ten aanzien van fouten in de verantwoording 1% van de omvangsbasis
 - ten aanzien van onzekerheden in de controle 3% van de omvangsbasis

- De omvangsbasis is gerelateerd aan de werkelijke totale subsidiabele kosten per project.
- De accountant onthoudt een goedkeurende controleverklaring aan het financieel verslag indien één of beide goedkeuringstoleranties, zoals opgenomen in het eerste lid, worden overschreden.

2. Betrouwbaarheid

De controleverklaring dient een redelijke mate van zekerheid te verschaffen omtrent de getrouwheid en rechtmatigheid van de verantwoording. In procenten uitgedrukt bedraagt de betrouwbaarheid minimaal 95%.

Bij de oordeelsvorming over de verantwoording spelen de goedkeuringstoleranties een belangrijke rol. De goedkeuringstoleranties zijn kwantitatieve criteria. Als de goedkeuringstoleranties niet worden overschreden, wordt in beginsel een goedkeurende controleverklaring afgegeven.

Als één of beide goedkeuringstolerantie(s) worden overschreden zal de accountant geen goedkeurende controleverklaring afgeven maar één van de drie andere hieronder aangegeven oordelen.

	goedkeurend	met beperking	oordeel-onthouding	afkeurend
Fouten (F) in het financieel verslag van de aanvraag tot subsidie vaststelling (in % van totale kosten)	$F \leq 1\%$	$1\% < F < 3\%$	–	$F \geq 3\%$
Onzekerheden in de controle (O) (in % van de totale kosten)	$O \leq 3\%$	$3\% < O < 10\%$	$O \geq 10\%$	–

10. Het ontdekken van fouten door de accountant

De managementautoriteit verwacht dat alle bekende fouten in het financieel verslag zijn gecorrigeerd. Bij het nalaten van deze correctie moet de accountant het totale bedrag van niet gecorrigeerde fouten vermelden in het controleverslag. Er kan sprake zijn van verschil van mening over de interpretatie van regelgeving tussen de begunstigde en de accountant. De managementautoriteit verwacht dat de accountant resterende interpretatiekwesties in het controleverslag vermeldt.

11. Rapportage

Rapportage vindt plaats in de vorm van een controleverklaring en een accountantsverslag. In bijlage 2 is de model-controleverklaring opgenomen. De controleverklaring en het accountantsverslag zijn bestemd voor de managementautoriteit en dienen uiterlijk binnen drie maanden na de definitieve einddatum van het project afgegeven te zijn.

Het accountantsverslag bestaat uit de volgende drie onderdelen:

- Controleverslag: dit bevat tenminste: een korte beschrijving van de controleaanpak en voor zover van toepassing: het totaalbedrag aan niet gecorrigeerde fouten en resterende interpretatiekwesties.
- Verslag van het onderzoek naar het financieel beheer: de accountant rapporteert in zijn verslag over de door hem uitgevoerde werkzaamheden en de feitelijke bevindingen op het gebied van het financieel beheer.

- Inge vulde checklist: zie bijlage 3.

Tenslotte voegt de accountant de door hem/haar gewaarmerkte eindrapportage bij. Het sjabloon hiervoor is opgenomen in bijlage 4.

De checklist is bedoeld als hulpmiddel om de verwachtingen ten aanzien van de controle en de rapportering daarover zo veel mogelijk specifiek te maken. Een groot deel van de vragen heeft betrekking op de opdracht tot het afgeven van de voorgeschreven controleverklaring bij het financieel verslag. Hierop is NV COS 100 - 999 van toepassing. De onderdelen 10 Inkomstengenererende projecten en 11 Publiciteit staan los van de opdracht tot het afgeven van de voorgeschreven controleverklaring. Hierop zijn resp. NV COS 3400 en NV COS 4400 van toepassing.

BIJLAGE 1: Referentiekader regelgeving

Op de uitvoering van het EFRO-subsidieprogramma is een aantal wetten en regelingen van toepassing. De regelgeving is voor een deel bedoeld voor de subsidieontvanger. Voor het andere deel regelt het de verantwoordelijkheden van de organisaties die in Nederland belast zijn met de uitvoering van het programma. Hieronder een overzicht van huidige wet- en regelgeving die van toepassing is op de controle van het financieel verslag van de begunstigde⁷.

Daarnaast kunnen in de toekenningsbeschikking aanvullende voorwaarden aan het project worden gesteld of project specifieke toepassing van wet- en regelgeving zijn opgenomen.

Nationale wet- en regelgeving

- *Ministeriële regeling EFRO doelstelling 2, programmaperiode 2007-2013*
(In deze regeling worden de nationale regels voor de subsidiabiliteit van de kosten nader uitgelegd.)
Artikelen 8, 9 en 10
- *Wijziging ministeriële regeling EFRO doelstelling 2*
- *Tweede wijziging ministeriële regeling EFRO doelstelling 2*

Provinciale regelgeving

Indien sprake is van provinciale co-financiering dan zijn, afhankelijk van om welke provincie het gaat, provinciale subsidieregelingen van toepassing. Uit deze regelingen komen geen andere criteria naar voren als in Nationale en Europese regelgeving genoemd.

Regelgeving van de managementautoriteit

- *Operationeel programma*
In het operationeel programma is de doelstelling van het GO-programma nader uitgewerkt. Het is de basis voor de beoordeling of een aanvraag voor een subsidie in aanmerking komt.
- *Toetsingskader Operationeel Programma EFRO 2007 – 2013 Oost Nederland (13 juli 2010) en de toelichting op Toetsingskader Operationeel Programma EFRO 2007-2013 Oost-Nederland*
(Dit is een verduidelijking van de spelregels en criteria waaraan de Managementautoriteit subsidieaanvragen toetst.)
- *Sanctiebeleid EFRO-programma 2007-2013 (categorisatietabel)*
(Dit is een overzicht van de sancties die de Managementautoriteit kan opleggen als gesubsidieerden wet- en regelgeving niet naleven.)

⁷ In deze bijlage en in de checklist eindafrekening (bijlage 3) zijn de belangrijkste toetspunten voor rechtmatigheid verwerkt. Het blijft overigens van belang kennis te nemen van de (meest actuele) wet- en regelgeving zelf inclusief bijbehorende toelichtingen. Een actueel overzicht van de van toepassing zijnde regelgeving staat op: www.go-oostnederland.eu.

Europese wet- en regelgeving

- **Verordening 1080/2006 en de wijzigingen 397/2009 en 437/2010**

(Taken en reikwijdte van het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO) en de regels voor subsidiabiliteit van bijstand, worden hiermee vastgesteld.)

Artikel 7 met de wijzigingen daarop

- **Verordening 1083/2006 en de wijzigingen 1341/2008, 284/2009 en 539/2010**

(De algemene bepalingen met betrekking tot het EFRO, ESF en het Cohesiefonds zijn hierin vastgesteld.)

Art 55: Inkomstengenererende projecten

Art 56: Subsidiabiliteit van de uitgaven

Art 90: Beschikbaarheid van documenten

- **Verordening 1828/2006 en de wijzigingen 846/2009 en 832/2010**

(Bij deze verordening worden de uitvoeringsbepalingen vastgesteld voor Verordening 1083/2006 en Verordening 1080/2006 wat betreft voorlichting en publiciteit, informatie over het gebruik van fondsen, beheers- en controlesystemen, onregelmatigheden, persoonsgegevens, financiële correcties wegens niet-naleving van het additionaliteitsbeginsel, elektronische gegevensuitwisseling, financierings-instrumenten, subsidiabiliteit van operationele programma's voor de doelstelling 'Europese territoriale samenwerking'.)

Art 8: Verantwoordelijkheden van de begunstigden met betrekking tot de voorlichtings- en publiciteitsmaatregelen voor het publiek

Art 15: lid a: Controlespoor

Art 19: Beschikbaarheid van documenten

Art 47: Subsidiabiliteit huisvesting

Art 48: Regels inzake subsidiabiliteit van uitgaven

Art 49: Financiële lasten en garantiekosten

Art 50: Uitgaven van overheidsdiensten in verband met de uitvoering van concrete acties

Art 51: Bijdragen in natura

Art 52: Overheadkosten

Art 53: Afschrijving

Regelgeving over aanbesteding (nationaal & Europees)

Van toepassing op opdrachten gepubliceerd tot 1 april 2013:

- **Richtlijn 2004/17/EG en 2004/18/EG**

(In deze richtlijn zijn de procedures voor het plaatsen van overheidsopdrachten voor werken, leveringen en diensten vastgesteld.)

- **Besluiten aanbestedingsregels voor overheidsopdrachten (BAO) en aanbestedingsregels voor speciale sectoren (BASS) én de wijzigingen daarop.**

- **Aanvullend advies Staatssecretaris van Economische Zaken**

(Mededeling over de gemeenschapswetgeving die van toepassing is op het plaatsen van opdrachten die niet of slechts gedeeltelijk onder de richtlijn inzake overheidsopdrachten vallen.)

Bovenstaande wet- en regelgeving is van toepassing op 'aanbestedende diensten' te weten: overheidsinstellingen (ministeries, provincies en gemeenten) en publiekrechtelijke organisaties en op de nutssector, waaronder energie- en openbaar vervoerbedrijven. Aanbestedende diensten moeten

opdrachten met een geraamde waarde boven de toepasselijke drempelwaarde van de Europese aanbestedingsrichtlijnen Europees aanbesteden (zie: www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/aanbesteden).

Voor opdrachten van aanbestedende diensten die niet onder de Europese richtlijnen vallen, is de brief van de Staatssecretaris van Economische Zaken van 20 december 2008 en de interpretatieve mededeling van de Commissie (2006/C179/02) van toepassing.

Begunstigden die geen aanbestedende diensten zijn, dienen volgens artikel 8 van 2004/18 opdrachten tot in dit artikel genoemde civiel technische werken, bouwwerken of diensten die verband houden met een opdracht tot hiervoor genoemde werken die voor meer dan 50% uit overheidsmiddelen worden gefinancierd wél Europees aan te besteden als de geraamde waarde van die opdrachten boven de toepasselijke drempelwaarde van de Europese aanbestedingsrichtlijnen ligt (zie: www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/aanbesteden).

Voor opdrachten van niet aanbestedende diensten die niet Europees zijn aanbesteed, is artikel 10 lid 4 van de ministeriële regeling van toepassing en moet de begunstigde aantonen dat de aan het project toegerekende kosten proportioneel en doelmatig zijn. Dit kan door het opvragen en kritisch analyseren van meerdere offertes, vergelijking van kosten met betrouwbaar referentiemateriaal of door inschakeling van externe expertise.

Van toepassing op opdrachten gepubliceerd vanaf 1 april 2013:

- *Richtlijn 2004/17/EG en 2004/18/EG*
(In deze richtlijn zijn de procedures voor het plaatsen van overheidsopdrachten voor werken, leveringen en diensten vastgesteld.)
- *Aanbestedingsbesluit*
(Besluit van 11 februari 2013, houdende regeling van enkele onderwerpen bij de Aanbestedingswet 2012.)
- *Aanbestedingswet 2012*
(Deze wet past de Europese regels zo goed mogelijk toe op de Nederlandse situatie.)
- *Gids Proportionaliteit*
(De [Gids Proportionaliteit](#) gaat verder in op dit proportionaliteitsbeginsel. Ook staan er in deze gids praktische voorbeelden.)
- *ARW 2012*
(Het Aanbestedingsreglement Werken 2012 (ARW 2012) is een verplicht richtsnoer bij aanbestedingen van werken onder de Europese aanbestedingsdrempel. Boven de Europese drempel is het gebruik van het richtsnoer niet verplicht.)

Bovenstaande wet- en regelgeving is van toepassing op 'aanbestedende diensten' te weten: overheidsinstellingen (ministeries, provincies en gemeenten) en publiekrechtelijke organisaties en op de nutssector, waaronder energie- en openbaar vervoerbedrijven. Aanbestedende diensten moeten opdrachten met een geraamde waarde boven de toepasselijke drempelwaarde van de Europese aanbestedingsrichtlijnen Europees aanbesteden (zie: www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/aanbesteden).

Begunstigden die geen aanbestedende diensten zijn, dienen volgens artikel 8 van 2004/18 opdrachten tot in dit artikel genoemde civiel technische werken, bouwwerken of diensten die verband houden met een opdracht tot hiervoor genoemde werken die voor meer dan 50% uit overheidsmiddelen worden gefinancierd wél Europees aan te besteden als de geraamde waarde van die opdrachten boven de toepasselijke drempelwaarde van de Europese aanbestedingsrichtlijnen ligt (zie: www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/aanbesteden). **LET OP: DIT GAAT UITSLUITEND OM DE HIER**

SPECIFIEK BENOEMDE OPDRACHTEN VAN BEGUNSTIGDEN DIE GEEN AANBESTEDENDE DIENST ZIJN.

Voor opdrachten van niet aanbestedende diensten die niet Europees zijn aanbesteed, is artikel 10 lid 4 van de ministeriële regeling van toepassing en moet de begunstigde aantonen dat de aan het project toegerekende kosten proportioneel en doelmatig zijn. Dit kan door het opvragen en kritisch analyseren van meerdere offertes, vergelijking van kosten met betrouwbaar referentiemateriaal of door inschakeling van externe expertise.

Regelgeving over staatssteun (nationaal & Europees)

In de EU geldt een algemeen verbod op staatssteun aan ondernemingen en kennisinstellingen. Toch zijn er (complexe) uitzonderingsclausules geformuleerd. De Omnibus Decentraal Regeling (ODR) en de De-minimus regeling geven de spelregels voor geoorloofde staatssteun.

BIJLAGE 2: Voorbeeldtekst goedkeurende controleverklaring bij het financieel verslag

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Afgegeven ten behoeve van de Managementautoriteit Oost-Nederland

Aan: Opdrachtgever

Wij hebben het, in dit accountantsverslag opgenomen en door ons gewaarmerkte, financieel verslag, onderdeel van de aanvraag tot vaststelling inzake het project ... (naam project) met het zaaknummer ... (zaaknummer) van ... (naam entiteit) te ... (statutaire vestigingsplaats) over ... (periode/jaar), gecontroleerd.

Verantwoordelijkheid van het bestuur

Het bestuur van de entiteit is verantwoordelijk voor het opstellen van het financieel verslag in overeenstemming met de voor het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling van toepassing zijnde regelgeving. Het bestuur is tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht om het opstellen van het financieel verslag mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over het financieel verslag op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden en het controleprotocol EFRO Oost-Nederland versie 3.0. Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat het financieel verslag geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in het financieel verslag. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat het financieel verslag een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten.

Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opstellen van het financieel verslag door de entiteit¹, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit¹. Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor het financieel verslag, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van het financieel verslag.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

Oordeel

Naar ons oordeel geeft het financieel verslag de inkomsten en uitgaven in alle van materieel belang zijnde aspecten juist en volledig weer en zijn deze tot stand gekomen in overeenstemming met de relevante wet- en regelgeving als genoemd in de beschikking en in het controleprotocol EFRO Oost-Nederland versie 4.0.

Verenigbaarheid van het inhoudelijk verslag met het financieel verslag

Voor zover wij dat kunnen beoordelen, is het inhoudelijk verslag verenigbaar met het financieel verslag.

Beperking in gebruik en verspreidingskring

Het financieel verslag is opgesteld voor de Managementautoriteit Oost-Nederland om ... (naam entiteit) in staat te stellen te voldoen aan de relevante wet- en regelgeving als genoemd in de beschikking en in het controleprotocol EFRO Oost-Nederland versie 4.0. Hierdoor is het financieel verslag mogelijk niet geschikt voor andere doeleinden.. Het financieel verslag met onze controleverklaring is derhalve uitsluitend bestemd voor ... (naam entiteit) en de Managementautoriteit Oost-Nederland en dient niet te worden verspreid aan of te worden gebruikt door anderen.

Ondertekening

Plaats en datum

Naam accountantspraktijk

Naam accountant

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden

Bijlage 1: accountantsverslag (inclusief checklist controle financieel verslag door accountant)

Bijlage 2: gewaarmerkte eindrapportage

BIJLAGE 3 CHECKLIST CONTROLE FINANCIEEL VERSLAG DOOR ACCOUNTANT

Begunstigde:	_____ te _____
Projectnaam	_____
Zaaknummer:	_____

1.	Dossier van begunstigde	Verwijzing wet en regelgeving	ja/nee/nvt	Toelichting ¹
1.1	Is voorafgaand aan de controle contact opgenomen met een financieel specialist van het GO programma, en is een schriftelijke terugkoppeling met de aandachtspunten voor de controle ontvangen?	nvt		
1.2	Bevat het projectdossier van de begunstigde de <u>originele</u> of voor origineel gewaarmerkte documenten ter onderbouwing van het financieel verslag en die nodig zijn om een controleverklaring af te kunnen geven? Indien gebruik is gemaakt van voor authentiek gewaarmerkte versies van originele bewijsstukken en digitale bewijsstukken -bevat het projectdossier een procedure voor het waarmaken van de originele documenten? -zijn de in het projectdossier opgenomen documenten in overeenstemming met deze procedure gewaarmerkt.	art 15 lid a 1828/2006 MR art 9a (2^e wijziging)		

¹ Beantwoording van de vragen met uitsluitend ja, nee of nvt volstaat over het algemeen niet. Een nadere toelichting in deze kolom is noodzakelijk.

1.3	Is op het projectdossier en in de archiefadministratie aangegeven dat het projectdossier moet worden bewaard tot en met tenminste 1 januari 2021 ?	art 19 1828/2006		
1.4	Is in de instructie voor het beheer van geautomatiseerde systemen geregeld dat de elektronische gegevensdragers waarop projectgegevens zijn opgeslagen bewaard en benaderbaar blijven tot tenminste 1 januari 2021 ?	art 19 1828/2006		
1.5	Is bij gebruik van geautomatiseerde systemen voor uren, facturen en betalen vastgesteld dat deze systemen interne controles bevatten die de volledigheid, juistheid en rechtmatigheid van het financieel verslag borgen?	nvt		
1.6	Indien sprake is van een project met een penvoerder, is vastgesteld dat de penvoerder alle ontvangen voorschotten heeft doorbetaald aan de partners waar uiteindelijk de kosten zijn gemaakt en betaald?	nvt		
1.7	Is, indien noodzakelijk, de instandhoudingsverklaring door de begunstigde ondertekend en in het projectdossier opgenomen?			
1.8	Is, indien noodzakelijk, de WBSO verklaring door de begunstigde ondertekend en in het projectdossier opgenomen?	Nvt		
1.9	Is, indien noodzakelijk, de verklaring verbondenheid (at arm's length) door de begunstigde ondertekend en in het projectdossier opgenomen?	nvt		

2.	Volledigheid van ingediende documenten	Verwijzing wet en regelgeving	ja/nee/nvt	Toelichting ¹
2.1	Is het financieel verslag volledig ingevuld?	toetsings-		

¹ Beantwoording van de vragen met uitsluitend ja, nee of nvt volstaat over het algemeen niet. Een nadere toelichting in deze kolom is noodzakelijk

		kader onderdeel F		
2.2	Is het financieel verslag voorzien van de vereiste bijlagen?	nvt		
2.3	Is het financieel verslag ondertekend door een persoon die daartoe bevoegd is?	nvt		
3.	Cijfermatige beoordeling eindafrekening	Verwijzing wet en regelgeving	ja/nee/nvt	Toelichting ¹
3.1	Sluiten de bedragen in de eindafrekening aan op de bijlagen?	nvt		
3.2	Sluiten de bedragen in de eindafrekening aan op de financiële administratie?	nvt		
3.3	Sluiten de in de eindafrekening opgenomen begrote bedragen aan op de bedragen genoemd in de verleningsbeschikking?	nvt		
3.4	Kloppen de tellingen?	nvt		
3.5	Worden alleen projectkosten verantwoord die zijn opgenomen in de begroting?	nvt		
3.6	Zijn onder- of overschrijdingen t.o.v. de begroting voldoende toegelicht?	nvt		
3.7	Als het project ook door andere bestuursorganen of de Europese Commissie wordt gesubsidieerd: Is het totale bedrag aan subsidies niet meer dan de totale waarde van de projectkosten verminderd met de project-opbrengsten?	MR art 10-6		

4.	Voorgaande controles en bevindingen ⁶	Verwijzing wet en regelgeving	ja/nee/nvt	Toelichting ¹
4.1	Zijn de opmerkingen en constatering tijdens de controles ter plaatse juist verwerkt in het financieel verslag?	nvt		
4.2	Zijn de opmerkingen en constatering bij de beoordeling van de voortgangsrapportages juist verwerkt in het financieel verslag?	nvt		

5.	Algemene aandachtspunten voor de controle van de subsidiabiliteit van de projectkosten ³	Verwijzing wet en regelgeving	ja/nee/nvt	Toelichting ¹
5.1	Zijn de kosten die ten laste van het project zijn gebracht onderbouwd met originele bewijsstukken met inbegrip van originele betalingsbewijzen dan wel met voor authentiek gewaarmerkte versies er van? Zie vraag 1.1.	art 15 a 1828/2006		
5.2	Indien betaling plaatsvindt op basis van een contract, zijn de betaling en de factuur overeenkomstig het contract?	art 15a 1828/2006		
5.3	Zijn alle kosten in de projectperiode gemaakt en betaald? (geldt ook voor loonkosten)	MR art 10-1		
5.4	Zijn uitsluitend kostensoorten in het financieel verslag opgenomen die in de, bij de afgegeven beschikking opgenomen begroting, zijn opgenomen?	beschikking		

¹ Beantwoording van de vragen met uitsluitend ja, nee of nvt volstaat over het algemeen niet. Een nadere toelichting in deze kolom is noodzakelijk.

⁶ Neem voor de beantwoording van deze vragen kennis van de brieven naar aanleiding van de beoordeling van de voortgangsrapportages en de verslagen naar aanleiding van controle ter plaatse van de managementautoriteit. Neem zo nodig contact op met de managementautoriteit.

³ Onderdeel 5 van de checklist heeft betrekking op alle kosten die in de declaratie zijn opgenomen. De onderdelen 6 – 7 betreffen specifieke aandachtspunten voor in de declaratie opgenomen kosten

5.5	Zijn geen kosten afzonderlijk gedeclareerd die ook als overhead in het uurtarief zijn opgenomen?	MR art 10		
5.6	Zijn bij de controle omstandigheden ter kennis gekomen die leiden tot een niet doelmatige uitvoering van het project? ⁵	MR art 10-4		
5.7	Is voorafgaand aan de aanschaf vastgesteld dat de inkoop tegen een marktconforme prijs plaatsvindt? ⁴	MR art 10-4		
5.8	Indien sprake is van een samenwerkingsverband: Zijn bij een partner kosten opgenomen van een andere partner die niet aan het "arms length"- principe voldoen?	MR art 10-4		
5.9	Is, indien sprake is van een levering door een gelieerde partij, de prijsstelling tegen marktconforme prijs?	MR art 10-4		
5.10	Is voldaan aan eventuele extra subsidievoorwaarden in de beschikking subsidieverlening?	beschikking		
5.11	Blijkt uit de inhoudelijke beschrijving van het project dat de uitgaven betrekking hebben op het subsidiabele project?	MR art 10-4		
5.12	Indien sprake is van leasekosten, van welke variant is sprake (operational of financial lease)?	nvt		

¹ Beantwoording van de vragen met uitsluitend ja, nee of nvt volstaat over het algemeen niet. Een nadere toelichting in deze kolom is noodzakelijk.

⁴ Indien de begunstigde een aanbestedende dienst is of vanwege het percentage overheidsfinanciering (>50%) de Europese Aanbestedingsregels moet volgen moet tevens onderdeel 12 van deze checklist worden ingevuld voor iedere aanschaf waarvoor deze regels van toepassing zijn.

⁵ Met 'niet doelmatig' wordt bedoeld 'projectkosten niet in verhouding staan tot de projectvoortgang'

6.	Loonkosten	Verwijzing wet en regelgeving	ja/nee/nvt	Toelichting ¹
6.1.	Zijn loonkosten opgevoerd van direct bij het project betrokken personeel? Indien nee, ga verder bij vraag 7.	MR art 10-1-a-1 art 10-2 art 10-3		
6.2	Zijn de opgevoerde uren vastgelegd in een urenadministratie die (zichtbaar) adequaat heeft gefunctioneerd en daarmee voorziet in een: • rechtmatige belasting van het project op basis van interne controle gebaseerd op functiescheiding, • tijdige verantwoording van en tijdige interne controle op gemaakte uren ⁶ • sluitende verantwoording van gemaakte uren van de betrokken medewerkers en • interne controle door de leidinggevende / projectleider? Neem in het accountantsverslag een korte beschrijving op van de organisatie van de urenadministratie gedurende de projectperiode.	MR art 10-1-a-1		
6.3	Sluit het totaal van de volgens de urenadministratie voor het project gemaakte uren aan op het financieel verslag?	nvt		
6.4	Welk tarief hanteert de begunstigde: • integraal uurtarief (zonder winstopslag) of • loonkosten vermeerderd met opslag voor sociale lasten en overhead uitgaande van 1650 productieve uren per jaar (bij een 40-urige werkweek) of	Beschikking en MR art 10-2 en 3 (inclusief de		

⁶ De periode waarover per keer tijd wordt geschreven moet overzienbaar zijn voor degene die met de interne controle is belast. Verantwoording per week of per maand voldoet hieraan. De medewerker moet de urenverantwoording voor akkoord paraferen binnen een redelijke termijn na afloop van de periode waarover tijd is geschreven. Binnen één maand beschouwen we als redelijk. De leidinggevende van de medewerker moet de uren van de medewerker binnen een redelijke termijn na afloop van de periode waarover tijd is geschreven goedkeuren. Binnen zes weken beschouwen we als redelijk. In specifieke omstandigheden zijn, mits gemotiveerd, alternatieven aanvaardbaar.

	• € 35 voor niet verloners of • standard unit costs (kosten berekend door toepassing vastgestelde standaardschalen van eenheidskosten)? (NB: de methode en de berekeningswijze moeten vooraf zijn voorgelegd aan de managementautoriteit en goedgekeurd) Ga bij toepassing van het integraal uurtarief door met vraag 6.5, bij toepassing van de loonkosten plus met vraag 6.6., bij toepassing van € 35 voor niet verloners bij vraag 6.7 en bij toepassing van standard unit costs bij vraag 6.8.	beide wijzigingen)		
6.5	Integraal uurtarief (zonder winstopslag)			
6.5.1	Zijn de gehanteerde tarieven berekend op basis van een bij de subsidieontvanger gebruikelijke methode?	MR art 10 lid 3		
	Zijn de gehanteerde tarieven juist berekend en in overeenstemming met de aan de managementautoriteit voorgelegde en goedgekeurde tarieven?	nvt		
	Is (ten onrechte) winstopslag in het tarief opgenomen?	MR art 10 lid 3		
	Is (ten onrechte) het aantal uren dat per persoon is gedeclareerd hoger dan het aantal uren dat voor de desbetreffende functie categorie op jaarbasis is gehanteerd voor de berekening van het integrale uurtarief?	MR art 10 lid 2		
	Zijn de gehanteerde tarieven berekend op basis van nacalculatie (dus op basis van werkelijke kosten)?	MR art 10 lid 2		

	Zijn in de gehanteerde uurtarieven (ten onrechte) incidentele kosten (bijvoorbeeld prestatie-afhankelijke bonussen) opgenomen?	MR art 10 lid 2		
	Is in de gehanteerde tarieven rekening gehouden met afdrachtvermindering WBSO?	MR art 10		
6.6	Loonkosten vermeerderd met opslag voor sociale lasten en overhead uitgaande van 1650 productieve uren per jaar.			
6.6.1	Geldt voor alle gehanteerde tarieven dat de hierin opgenomen loonkosten in overeenstemming zijn met het brutoloon volgens de verzamelloonstaat verhoogd met de wettelijke dan wel op grond van de CAO verschuldigde opslagen voor sociale lasten?	MR art 10 lid 3		
	Geldt voor alle gehanteerde tarieven dat deze berekend zijn op basis van 1650 productieve uren uitgaande van een full time dienstverband (dat wil zeggen een 40-urige werkweek)?	MR art 10 lid 3		
	Geldt voor alle gehanteerde tarieven dat de berekening van de overhead in overeenstemming is met de in de beschikking goedgekeurde berekeningswijze?	MR art 10 lid 3		
	Zijn de gehanteerde uurtarieven berekend op basis van nacalculatie (dus op basis van werkelijke kosten) ⁷ ?	MR art 10 lid 3		
	Is in de gehanteerde uurtarieven rekening gehouden met afdrachtvermindering WBSO?	nvt		
6.7	Niet verloners ⁸			

⁷ Is de gehanteerde overhead in overeenstemming met de door de managementautoriteit geaccepteerde overhead?

⁸ Deze mogelijkheid is met name bedoeld voor zelfstandigen of eenmanszaken die geen salaris genieten. Deze mogelijkheid is niet bedoeld voor vrijwilligerswerk.

6.7.1	Is voor niet verloners een forfaitair uurtarief van € 35,- gehanteerd?	MR art 10 lid 2 (na 1 ^e wijziging)		
6.8	Standard unit costs (kosten berekend door toepassing vastgestelde standaardschalen van eenheidskosten).			
6.8.1.	Zijn de kosten berekend door toepassing van door de lidstaten vastgestelde standaardschalen van eenheidskosten? Zijn de gehanteerde tarieven in overeenstemming met de betreffende standaardschaal?	MR art 9 en toelichting bij 2 ^e wijziging MR.		
7	Andere kosten			
7.1	Aankoop of inbreng van grond	Verwijzing wet en regelgeving	ja/nee/nvt	Toelichting ¹
	Worden kosten voor aankoop of inbreng van onbebouwde grond als projectkosten verantwoord?	MR art 10 lid 1		
7.1.1	Zo ja, is voldaan aan de daaraan gestelde voorwaarden: • gebaseerd op een waardebeoordeling door een beëdigd taxateur en • niet meer dan 10% van de subsidiabele projectkosten?	MR art 10 lid 1		
7.2	Aankoop of inbreng van onroerend goed	Verwijzing wet en	ja/nee/nvt	Toelichting ¹

¹ Beantwoording van de vragen met uitsluitend ja, nee of nvt volstaat over het algemeen niet. Een nadere toelichting in deze kolom is noodzakelijk.

¹ Beantwoording van de vragen met uitsluitend ja, nee of nvt volstaat over het algemeen niet. Een nadere toelichting in deze kolom is noodzakelijk.

		regelgeving		
	Worden kosten voor aankoop of inbreng van onroerend goed als projectkosten verantwoord?	MR art 10 lid 1		
7.2.1	Zo ja, is voldaan aan de daaraan gestelde voorwaarde: • gebaseerd op een waardebeoordeling door een beëdigd taxateur?	MR art 10 lid 1		
7.3	Kosten van voor het project aangeschafte machines en apparatuur en productiemiddelen	Verwijzing wet en regelgeving	ja/nee/nvt	Toelichting ¹
	Worden kosten van voor het project aangeschafte machines, apparatuur en productiemiddelen gedeclareerd?	MR art 10 lid 1		
	Zo ja, zijn deze kosten gebaseerd op een onafhankelijke waardebeoordeling?	MR art 10 lid 1		
7.3.1	Zo ja, is bij berekening van deze kosten rekening gehouden met een eventuele restwaarde?	MR art 10 lid 1		
	Zo ja, is bij berekening van deze kosten rekening gehouden met financiering van andere bronnen dan EFRO?	MR art 10 lid 6		
7.4	Kosten van het gebruik van machines en apparatuur en productiemiddelen	Verwijzing wet en regelgeving	ja/nee/nvt	Toelichting ¹
7.4.1	Zijn kosten van het gebruik van de voor het project aangeschafte machines, apparatuur en productiemiddelen gedeclareerd?	MR art 10 lid 1		

7.4.2	Zo ja, zijn deze kosten gebaseerd op een onafhankelijke waardebeoordeling?	MR art 10 lid 1		
7.4.3	Zo ja, is bij berekening van deze kosten rekening gehouden met een eventuele restwaarde?	MR art 10 lid 1		
7.4.4	Zo ja, is bij berekening van deze kosten rekening gehouden met financiering van andere bronnen dan EFRO?	MR art 10 lid 6		
7.4.5	Zo ja, zijn de gehanteerde tarieven juist berekend en in overeenstemming met de aan de managementautoriteit voorgelegde en goedgekeurde berekeningswijze?	MR art 10 lid 1		
7.4.6	Zijn de opgevoerde uren vastgelegd in een urenadministratie die (zichtbaar) adequaat heeft gefunctioneerd en daarmee voorziet in een: • rechtmatige belasting van het project op basis van interne controle gebaseerd op functiescheiding, • interne controle door de leidinggevende / projectleider? Neem in het accountantsverslag een korte beschrijving op van de organisatie van de urenadministratie gedurende de projectperiode.			
7.5	Kosten van verbruikte materialen en hulpmiddelen	Verwijzing wet en regelgeving	ja/nee/nvt	Toelichting ¹
7.5.1	Zijn kosten van verbruikte materialen en hulpmiddelen gedeclareerd?	MR art 10 lid 1		
7.5.2	Zo ja, zijn deze kosten gebaseerd op historische aanschafprijzen?	MR art 10 lid 1		

7.6	Financiële diensten en andere kosten	Verwijzing wet en regelgeving	ja/nee/nvt	Toelichting ¹
7.6.1	Worden kosten voor financiële transacties, financieel juridische diensten, patenten en bankkosten gedeclareerd?	MR art 10 lid 1		
7.6.2	Zo ja, zijn hierin (ten onrechte) debetrente, boetes, financiële sancties en gerechtskosten begrepen?	MR art 10 lid 1		
7.7	Reis- en verblijfskosten	Verwijzing wet en regelgeving	ja/nee/nvt	Toelichting ¹
7.7.1	Worden ten onrechte reis- en/of verblijfskosten als projectkosten gedeclareerd omdat hier ook in het tarief al rekening mee is gehouden?	MR art 10 lid 1		
7.8	BTW	Verwijzing wet en regelgeving	ja/nee/nvt	Toelichting ¹
7.8.1	Wordt BTW gedeclareerd?	MR art 10 lid 5		
7.8.2	Is alleen BTW gedeclareerd indien de subsidieontvanger de bij haar in rekening gebrachte BTW niet in aftrek kan brengen of niet kan compenseren uit het BTW-compensatiefonds zoals genoemd in artikel 2 van de wet op het BTW-compensatiefonds?	MR art 10 lid 5		

8	Ontvangsten gedurende de projectperiode	Verwijzing wet en regelgeving	ja/nee/nvt	Toelichting ¹
8.1	Welke ontvangsten zijn gedurende de projectperiode gegenereerd die voortvloeien uit de projectactiviteiten (bijv. verkoop, verhuur, diensten of inschrijvingsgelden)?	nvt		
	Zijn de inkomsten volledig in mindering gebracht op de subsidiabele uitgaven?	nvt		

9.	Financiering van het project	Verwijzing wet en regelgeving	ja/nee/nvt	Toelichting ¹
9.1	Is de gerealiseerde financiering in overeenstemming met de begrote financiering? Hierin de totale investering en de totale financiering betrekken, zodat ook achteraf kan worden vastgesteld dat er geen overfinanciering is.	beschikking		
9.2	Hebben verschillen tussen realisatie en begroting invloed op het af te rekenen EFRO-bedrag?	nvt		
9.3	Indien nog financiering te ontvangen is, is dan vastgesteld en verklaard hoe groot deze bedragen zijn?	nvt		
9.4	Zijn eventuele onvoorziene ontvangsten verrekend met de subsidiabele kosten? Zo ja, voor welk bedrag?	nvt		

¹ Beantwoording van de vragen met uitsluitend ja, nee of nvt volstaat over het algemeen niet. Een nadere toelichting in deze kolom is noodzakelijk.

10.	Inkomsten genererende projecten ⁷	Verwijzing wet en regelgeving	ja/nee/nvt	Toelichting ¹
10.1	Is door de managementautoriteit bij beschikking of anderszins bepaald dat het onderhavige project inkomsten genererend is? Zo nee ga door met vraag 11.	(EG) Nr. 1083/2006 art 55		
10.2	Is de schatting van de toekomstige inkomsten die het project genereert - In lijn met de door de begunstigde gebruikelijk gehanteerde aanpak voor schattingen - Juist berekend	(EG) Nr. 1083/2006 art 55		
11.	Publiciteit ⁸	Verwijzing wet en regelgeving	ja/nee/nvt	Toelichting ¹
	Promotie en voorlichtingsmateriaal			
11.1	Is voor zover u bekend op het promotiemateriaal van de begunstigde (folders, posters, rapporten, nieuwsbrieven,	artikel 8 en 9 van		

¹ Beantwoording van de vragen met uitsluitend ja, nee of nvt volstaat over het algemeen niet. Een nadere toelichting in deze kolom is noodzakelijk.

⁷ Onder inkomsten genererende projecten wordt verstaan: investeringen in de infrastructuur voor het gebruik waarvan de gebruikers een vergoeding betalen of de verkoop of verhuur van land of gebouwen of de levering van diensten tegen betaling. De subsidiabele uitgaven voor inkomsten genererende projecten mogen niet hoger zijn dan de investeringskosten na aftrek van de actuele waarde van de netto inkomsten die de investering tijdens een bepaalde referentieperiode heeft opgeleverd. Op dit onderdeel van het onderzoek en het rapport is NV COS 3400 van toepassing.

⁸ Op dit onderdeel is NV COS 4400 van toepassing.

	audio-visuele middelen, website enz.) zowel het EU-logo als het logo van het GO-programma inclusief de vermelding van de meerwaarde aanwezig?	verordening (EG) nr. 1828/2006		
	Publiciteit bij infrastructuur/bouwproject > € 0.5 mln.	Verwijzing wet en regelgeving	ja/nee/nvt	Toelichting¹
11.2	Heeft de begunstigde een informatiebord geplaatst op de bouwplaats dat voldoet aan onderstaande eisen: • het deel met de EU-publicatie is tenminste 25% van het totale oppervlak van het informatiebord; • het EU-logo is op de juiste manier vermeld (zie voorzijde van dit controleprotocol); • op het bord is de naam “Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling” vermeld; • er is de voor het GO programma gekozen vermelding (‘Hier wordt geïnvesteerd in uw toekomst’) opgenomen die de meerwaarde van de bijstands verlening voor de Gemeenschap doet uitkomen?	artikel 8 en 9 van verordening (EG) nr. 1828/2006		
11.3	Heeft de begunstigde een permanente gedenkplaat (plaquette) aangebracht die zichtbaar is voor het publiek en voldoet aan de volgende eisen: • het deel met de EU-publicatie is tenminste 25% van het totale oppervlak van het informatiebord; • het EU-logo is op de juiste manier vermeld (zie voorzijde van dit controleprotocol); • op het bord is de naam “Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling” vermeld; • er is de voor het GO programma gekozen vermelding (‘Hier wordt geïnvesteerd in uw toekomst’) opgenomen die de meerwaarde van de bijstands verlening voor de Gemeenschap doet uitkomen?	artikel 8 en 9 van verordening (EG) nr. 1828/2006		

	Publiciteit bij evenementen en cursussen	Verwijzing wet en regelgeving	ja/nee/nvt	Toelichting ¹
11.4	Heeft het project (voorlichtings)evenementen (workshops, seminars, beurzen e.d.) gehouden voor publiek/doelgroepen, of daaraan deelgenomen? En, zo ja, heeft de begunstigde, voor zover u bekend, bij deze evenementen de EU-bijdrage aan het project zichtbaar gemaakt, b.v. door middel van de EU-vlag en vermelding van het EU-logo conform de voorschriften in annex 1 van Verordening 1828/2006?	artikel 8 en 9 van verordening (EG) nr. 1828/2006		
11.5	Heeft het project cursussen verzorgd? En, zo ja, heeft de begunstigde in de u bekende documenten, inclusief bewijzen van aanwezigheid of certificaten, betreffende de cursussen vermeld dat de cursus is gegeven i.h.k.v. EFRO en indien van toepassing is meegefinancierd door ESF? (Art 8, lid 4 Verordening 1828/2006)	artikel 8 en 9 van verordening (EG) nr. 1828/2006		

12	Juridische status vwb aanbesteding	Toelichting
12.1	Betreft de begunstigde een: • Aanbestedende dienst • Aanbestedingsplichtige • Geen van hierboven genoemde categorieën	

¹ Beantwoording van de vragen met uitsluitend ja, nee of nvt volstaat over het algemeen niet. Een nadere toelichting in deze kolom is noodzakelijk.

Checklist aanbestedingen: In te vullen voor alle opdrachten die in de declaratie zijn opgenomen, voor elke opdracht dient een afzonderlijke checklist ingevuld te worden⁸.

AANBESTEDING OVERHEIDSOPDRACHTEN VOLGENS AW 2012			
		Werk / Levering / Dienst ⁹	Toelichting
1	Gegevens opdracht	Ja/Nee/nvt	
1.1	Betreft de opdracht een: werk, dienst of levering?		
1.2	Naam en eventuele kenmerk van de opdracht		
1.3	Naam leverancier		
1.4	Bedrag volgens het contract (aanneemsom)	€	
1.5	Bedrag dat werkelijk is betaald aan de leverancier gelijk aan het bedrag volgens het contract	€	
	Is er, indien dat afwijkt van het bedrag volgens het contract, een onderbouwde en sluitende motivering?		
1.6	Aan welk aanbestedingsbeleid dient getoetst te worden?	Eigen aanbestedingsbeleid	
		De Aanbestedingswet 2012	
1.7	Heeft de begunstigde terecht beroep gedaan op de uitzondering om niet Europees aan te besteden en zo ja op welke uitzondering?		Zo ja, ga verder bij 3
1.8	Betreft het volgens de begunstigde een contract dat voortvloeit uit een hoofdcontract?		
	Zo ja, is dat juist?		Zo ja, ga verder bij 4.3
1.9	Betreft de opdracht een werk onder de drempel?		Zo ja, gebruik de ARW 2012 als checklist
1.10	Betreft het een opdracht binnen een raamovereenkomst?		Zo ja, ga verder bij 4.2

⁸ Alleen invullen als de begunstigde een aanbestedende dienst is of vanwege het percentage overheidsfinanciering (>50%) de Europese Aanbestedingsregels moet volgen.

⁹ Aangeven welke van toepassing is.

1.11	Is sprake van samenvoeging van opdrachten en zo ja, is dat in de aanbestedingsstukken gemotiveerd?		
1.12	Is de opdracht onder te verdelen in percelen en is dat door de begunstigde niet gedaan, en zo ja, is in de aanbestedingsstukken gemotiveerd waarom een splitsing in percelen niet passend werd geacht?		
1.13	Is op basis van objectieve criteria bepaald welk type aanbestedingsprocedure is gebruikt en welke ondernemer(s) worden toegelaten tot de aanbestedingsprocedure?		Zo ja en indien niet-Europees, ga verder bij 3
2	Europese aanbesteding		
2.1	<u>Algemeen</u>	Ja/Nee/nvt	Toelichting
2.1.1	Is de waarde van de opdracht geraamd in overeenstemming met art. 2.14 tot en met 2.22 Aw?		
2.1.2	Volgens welke procedure is deze opdracht aanbesteed?	☐ Openbare procedure	
		☐ Niet-openbare procedure	
		☐ Onderhandeling met aankondiging	
		☐ Onderhandeling zonder aankondiging	
		concurrentiegericht dialogoog	
		voor B-diensten	
		☐ Anders; nl. <invullen>	
2.1.3	<i>Verkrijg kopie van gepubliceerde aanbesteding</i>		
2.1.4	Is de opdracht volgens de juiste procedure aanbesteed?		
2.2	<u>Bekendmaking/aankondiging</u>		
2.2.1	<u>Algemeen</u>	Ja/Nee/nvt	Toelichting
2.2.1.1	Is de aankondiging op TenderNed geplaatst?		

2.2.1.2	Wat is de datum van publicatie van de aankondiging?		
2.1.1.3	Was de aankondiging volledig c.q. bevatte de publicatie de benodigde elementen?		
2.2.2	<i>Uitsluitingsgronden en geschiktheidseisen</i>	Ja/Nee/nvt	Toelichting
2.2.2.1	Is het model voor de Eigen verklaring gehanteerd?		
2.2.2.2	Is afgezien van toepassing van de uitsluitingsgronden ?		
	Zo ja, was sprake van: a. dwingende redenen van algemeen belang; b. dat de gegadigde of inschrijver naar het oordeel van de begunstigde voldoende maatregelen heeft genomen om het geschonden vertrouwen te herstellen en/of c. dat naar het oordeel van de begunstigde uitsluiting niet proportioneel zou zijn met het oog op de tijd die is verstreken sinds de veroordeling en gelet op het voorwerp van de opdracht?		
2.2.2.3	Zijn slechts uitsluitingsgronden toegepast die relevant zijn voor de opdracht en stonden ze in verhouding tot de opdracht? Zo niet, is of zijn de afwijking(en) gemotiveerd?		
2.2.2.4	Heeft de begunstigde geschiktheidseisen gesteld?		Zo niet, ga verder bij 2.2.3
	Zo ja, betroffen deze enkel en alleen: a) de financiële en economische draagkracht; b) technische bekwaamheid en beroepsbekwaamheid; c) beroepsbevoegdheid?		
	Zo ja, stonden ze in verhouding tot de opdracht én hielden ze verband met de daadwerkelijke risico's die de opdracht meebrengt of waren ze terug te voeren op de gewenste competentie(s)?		

2.2.2.5	Hadden de geschiktheidseisen betrekking op de financiële en economische draagkracht?		
	Zo ja, hebben deze eisen geen betrekking op de hoogte van de totale omzet en de omzet van de bedrijfsactiviteit die het voorwerp van de overheidsopdracht is of heeft de aanbestedende dienst dit met zwaarwegende argumenten gemotiveerd in de aanbestedingsstukken én is die eis niet hoger dan: a. driemaal de geraamde waarde van de opdracht; b. indien de opdracht in percelen is verdeeld, driemaal de waarde van een perceel of een cluster van percelen dat gelijktijdig moet worden uitgevoerd; c. indien het een opdracht op grond van een raamovereenkomst betreft, driemaal de waarde van de specifieke opdrachten, die gelijktijdig moeten worden uitgevoerd; d. indien het een opdracht op grond van een raamovereenkomst betreft, waarvan de waarde van de specifieke opdrachten niet bekend is, driemaal de waarde van de raamovereenkomst?		
2.2.3	<i>Technische specificaties, eisen en normen</i>	Ja/Nee/nvt	Toelichting
2.2.3.1	Zijn in de aanbestedingsstukken technische specificaties opgenomen?		Zo niet, ga verder bij 2.2.3.5
2.2.3.2	Bieden die de inschrijvers dan gelijke toegang en leiden ze niet tot ongerechtvaardigde belemmeringen in de openstelling van overheidsopdrachten voor mededinging?		
2.2.3.3	Zijn ze geformuleerd conform artikelen 2.76 en 2.77 Aw?		
2.2.3.4	Stonden ze niet in redelijke verhouding tot de opdracht?		
2.2.3.5	Zijn in de aankondiging of de aanbestedingsstukken bijzondere voorwaarden opgenomen m.b.t. de uitvoering van een overheidsopdracht?		Zo niet, ga verder bij 2.2.3.9
2.2.3.6	Is sprake van het criterium van EMVI?		

2.2.3.7	Houden de voorwaarden verband met het onderwerp van de opdracht?		
2.2.3.8	Zijn de voorwaarden in overeenstemming met het non-discriminatie-, transparantie- en gelijkheidsbeginsel?		
2.2.3.9	Is in de aanbestedingsstukken aangeven bij welk orgaan de gegadigden of inschrijvers informatie kunnen verkrijgen over verplichtingen omtrent de bepalingen inzake belastingen, milieubescherming, arbeidsbescherming en arbeidsvoorwaarden die gelden in Nederland of, indien de verrichtingen buiten Nederland worden uitgevoerd, die gelden in het gebied of de plaats waar de verrichtingen worden uitgevoerd en die gedurende de uitvoering van de overheidsopdracht op die verrichtingen van toepassing zullen zijn?		
2.2.3.10	Is de in de aanbestedingsstukken de inschrijvers of de gegadigden verzocht aan te geven dat zij bij het opstellen van hun inschrijving rekening hebben gehouden met de verplichtingen uit hoofde van de bepalingen inzake de arbeidsbescherming en de arbeidsvoorwaarden die gelden op de plaats waar de verrichting wordt uitgevoerd?		
2.2.3.11	Blijkt uit de aanbestedingsstukken dat varianten zijn toegestaan?		Zo niet, ga verder bij 2.2.4
2.2.3.12	Is voldaan aan de voorwaarden als bedoeld in leden 1 en 3 van art. 2.83 Aw		
2.2.4	<i>Eisen aan combinaties</i>	Ja/Nee/nvt	Toelichting
2.2.4.1	Zijn er voor combinaties van inschrijvers (samenwerkingsverbanden) hogere eisen gesteld en zo ja, is de afwijking in de aanbestedingsstukken gemotiveerd?		
2.2.5	<i>Gunningscriteria</i>	Ja/Nee/nvt	Toelichting
2.2.5.1	Is het gunningscriterium van de laagste prijs toegepast (i.p.v. EMVI) en zo ja, is in de aanbestedingsstukken gemotiveerd waarom?		
2.2.5.2	Is het gunningscriterium van EMVI toepast?		

	Zo ja,: A. was in de aankondiging of aanbestedingstukken aangegeven welke nadere criteria zijn gesteld met het oog op de toepassing van het criterium; B. waren die criteria wettig; C. stonden ze in redelijke verhouding tot de opdracht en D. was het relatieve gewicht van elk van de gekozen criteria gespecificeerd of, indien weging naar het oordeel van de begunstigde om aantoonbare redenen niet mogelijk was, waren de criteria in afnemende mate van belang vermeld?		
2.2.6	<i>Termijnen</i>	Ja/Nee/nvt	Toelichting
2.2.6.1	Was de gestelde termijn voor het indienen van verzoeken tot deelneming of inschrijvingen conform de regels in paragraaf 2.3.2.3 van de Aw en met inachtneming van het voorwerp van de opdracht en de voor de voorbereiding van het verzoek of de inschrijving benodigde tijd?		
2.2.6.2	Verkrijg kopie van bewijs van publicatie van de aankondiging		
2.2.6.3	Zijn de eventuele nadere inlichtingen over de aanbestedingsstukken aan een ieder en tijdig verstrekt?		
2.2.6.4	Is er aanleiding om uit te zoeken of alle aanbestedingsstukken kosteloos beschikbaar zijn gesteld?		
	Zo ja, zijn alle aanbestedingsstukken kosteloos beschikbaar zijn gesteld?		
2.2.6.5	Verkrijg een kopie van het proces-verbaal van inschrijving/aanmelding		
2.3	<u>Toepassing van procedures</u>	Ja/Nee/nvt	Toelichting
2.3.1	<i>Is proces-verbaal van gunning gepubliceerd?</i>		
2.3.2	<i>Verkrijg kopie van proces-verbaal van gunning.</i>		

2.3.3	Bevat het proces-verbaal van gunning de minimaal verplichte informatie?		
2.3.4	Zijn alle documenten volledig en tijdig door de aanbieders ingediend?		
2.3.5	Heeft de begunstigde de selectieprocedure correct toegepast, is het juiste aantal gegadigden uitgenodigd?		
2.3.6	Zijn de mededelingen van afwijzing of uitsluiting correct verstrekt?		
2.3.7	Heeft de begunstigde de gunningsprocedure correct toegepast oftewel blijkt uit het PV dat de TON-principes goed zijn toegepast?		
2.3.8	Is de gunning van de opdracht tijdig gemeld door middel van TenderNed?		
2.3.9	Heeft de begunstigde bij het daadwerkelijk sluiten van de overeenkomst de opschortende termijn als bedoeld in art. 2.127 in acht genomen?		
2.3.10	Was de (concept) overeenkomst in de aanbestedingsstukken opgenomen?		Ga naar 5
	Zo ja, zijn de voorwaarden van de overeenkomst proportioneel?		Ga naar 5
3	Niet-Europese aanbesteding		
3.1	<u>Algemeen</u>	Ja/Nee/nvt	Toelichting
3.1.1	Is de opdracht verstrekt in overeenstemming met de TON-principes en het proportionaliteitsbeginsel?		
3.1.2	Kent de opdracht een duidelijk grensoverschrijdend belang?		Zo niet, ga verder bij 3.1.4
3.1.3	Is de opdracht geplaatst op TenderNed?		
3.1.4	Betreft het een meervoudig onderhandse procedure?		
	Zo ja, heeft de aanbestedende dienst uitsluitend geschiktheidseisen gesteld omdat de geschiktheid van een of meer van		

	de potentiële inschrijvers nog niet bekend was?		
3.1.5	Is sprake van vermindering van werk na contractafpraak en zijn daarbij essentiële contractonderdelen gewijzigd?		
3.1.6	Is sprake van meerwerk boven de oorspronkelijke opdracht?		Ga naar 5
4	Overige aanbestedingen		
4.1.	<u>Bedrag boven de Europese drempel (uitzonderingen op Europees aanbesteden)</u>	Ja/Nee/nvt	Toelichting
4.1	In geval van IIB-dienst: is binnen 48 dagen na gunning de melding gestuurd voor publicatie in het EG blad?		Ga naar 5
4.2	<u>Gunning binnen raamovereenkomst (boven en onder de grens)</u>	Ja/Nee/nvt	Toelichting
4.2.1	Was de raamovereenkomst ten tijde van de gunning geldig? Let op, een raamovereenkomst heeft in principe een maximale looptijd van 4 jaar.		Ga naar 5
4.2.2	Kent de opdracht een looptijd binnen de looptijd van de raamovereenkomst?		
4.2.3	Is de opdracht gegund conform de procedure in de raamovereenkomst?		
4.2.4	Zijn de voorwaarden in de opdracht conform de voorwaarden in de raamovereenkomst?		
4.2.5	Is de opdrachtverlening conform de geselecteerde offerte?		Ga naar 5
4.3	<u>Vervolg- of aanvullende opdracht zonder aanbesteding</u>	Ja/Nee/nvt	Toelichting
4.3.1	Is de vervolg- of aanvullende opdracht: noodzakelijk door onvoorziene		

	omstandigheid, uit technisch of economisch oogpunt onlosmakelijk verbonden met de oorspronkelijke opdracht en is het bedrag van de opdracht niet hoger dan 50% van de oorspronkelijke opdracht?		
4.3.2	Heeft de begunstigde een rapport opgesteld met een deugdelijke verklaring voor de onvoorziene omstandigheid?		
4.3.3	Is de verklaring voor de onvoorziene omstandigheid acceptabel?		
	Zo ja, zijn de onvoorziene omstandigheden te wijten aan de begunstigde?		
5	Conclusie en ondertekening	Ja/Nee/nvt	Toelichting
5.1	Is er aanleiding om verder onderzoek te doen naar de rechtmatigheid van de opdrachtverstrekking?		
5.2	Datum		
5.3	Paraaf		
5.4	Naam		
5.5	Functie		

BIJLAGE 4: FORMAT EINDRAPPORTAGE

Zaaknummer:
Eindbegunstigde:
Projectnaam:

Financiële rapportage

In de financiële rapportage dienen de kosten (indien nodig volgens de toekenningsbeschikking) gesplitst te worden naar kosten van industrieel onderzoek en kosten van experimentele ontwikkeling. Indien realisatie in kostensoorten afwijkt van de begroting, deze afwijkingen graag toelichten.

Specificatie van de kosten conform de beschikking ¹	Begroting	T/m vorige verslagperiode		
	Totaal	T/m vorige verslagperiode	Resterend bij eindafrekening	Totaal over hele projectperiode
interne loonkosten o.b.v. brutoloon verhoogd met sociale lasten	0,00	0,00	0,00	0,00
interne loonkosten o.b.v. integraal uurtarief	0,00	0,00	0,00	0,00
interne loonkosten o.b.v. vast uurtarief	0,00	0,00	0,00	0,00
kosten aanschaf machines, apparatuur en productiemiddelen	0,00	0,00	0,00	0,00
kosten gebruik machines en apparatuur van deelnemer	0,00	0,00	0,00	0,00
kosten verbruikte materialen en hulpmiddelen	0,00	0,00	0,00	0,00
kosten aankopen van grond	0,00	0,00	0,00	0,00
niet verrekenbare BTW	0,00	0,00	0,00	0,00
overige kosten aan derden verschuldigd	0,00	0,00	0,00	0,00
promotie en publiciteit	0,00	0,00	0,00	0,00
TOTAAL	0,00	0,00	0,00	0,00

1. Hiermee wordt bedoeld de verleningsbeschikking inclusief alle wijzigingen daarop.

Specificatie van de financiering conform de beschikking ¹	Begroting	Werkelijke uitgaven		
	Totaal	T/m vorige verslagperiode	Resterend bij eindafrekening	Totaal over hele projectperiode
.....	0,00	0,00	0,00	0,00
.....	0,00	0,00	0,00	0,00
TOTAAL	0,00	0,00	0,00	0,00

1. Hiermee wordt bedoeld de verleningsbeschikking inclusief alle wijzigingen daarop.

Inhoudelijke rapportage

Specificatie van de indicatoren conform de beschikking (Het aantal en soort indiactoren varieert per project, zie daarvoor de verleningsbeschikking. Hieronder is een willekeurig aantal voorbeelden opgenomen.)	Streefwaarde	Realisatie
	Totaal	Totaal over hele projectperiode
.....	fte	fte
.....	stuks	stuks
.....	stuks	stuks
.....	stuks	stuks
.....	euro	euro
.....	euro	euro
.....	euro	euro

Betaallijst

Indien sprake is van meerdere (samenwerkings-)partners in het project, een betaallijst per partner invullen.

Boekstuknr.	Begunstigde	Kostensoort	Omschrijving	Factuurdatum	Betaaldatum	Bedrag excl. BTW	BTW
						0,00	0,00

Ontvangstenlijst

Indien sprake is van meerdere (samenwerkings-)partners in het project, een ontvangstenlijst per partner invullen.

Boekstuknr.	Financier	Omschrijving	Betaalwijze	Datum bijschrv.	Bedrag
				TOTAAL	0,00

Opbrengstenlijst

Indien sprake is van meerdere (samenwerkings-)partners in het project, een opbrengstenlijst per partner invullen.

Boekstuknr.	Partij	Omschrijving	Betaalwijze	Datum bijschrv.	Bedrag
				TOTAAL	0,00

Urenadministratie

Indien sprake is van meerdere (samenwerkings-)partners in het project, een urenadministratie per partner invullen.

Naam medewerker	Periode	Tarief	Uren	Kosten
			TOTAAL	0,00

